

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

121. An possint à Fisco, vel Inquisitoribus ob delictum hæresis publicari
bona Castrensia filiorum, & quid de aliis bonis? Idem dicendum est de
bonis profectitiis. Et notatur, quod si post hæresim ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Ferdinandus à Castro in oper. mor. tom. 1. tract. 4. §. 5. punct. 6. num. 8. Cui ego addo Antonium Sanctarellum de heresi cap. 18. dub. 2. n. 8. Antonium Ricciolum de iure personarum lib. 5. cap. 32. n. 65. & seq. & Suarez de fide disp. 22. sect. 5. n. 12.

2. Dico igitur primum quod in crimine heresis non confiscatur Majoratus, quando institutus est non solum ex propriis bonis, sed etiam ex bonis à Rege donatis, dummodo in facultate Regia, qua fuit Majoratus institutus, non caveatur, ut transeat ad fiscum.

3. Dico secundum quod bona fideicommissa subiecta, vel alienari prohibita, non cadunt sub confiscatione casu quo testator prohibuerit alienationem in favorem alterius à delinquente, & quando alienatio perpetua est, non pro vita tantum delinquentis, nisi testator alienationem etiam pro vita delinquentis prohibuerit. Verum licet hæc omnia sint vera, notandum est tamen quod hæreticus delinquens potest fideicommissum retinere quousque per sententiam declaratur. Ita Vasquez in 1. 2. disp. 169. cap. 4. & Sanchez in summ. tom. 1. lib. 2. cap. 18. num. 30. Sed circa præsentem questionem præter Doctores citatos vide Molinam Iuriconsultum & Theologum, hunc de iustit. tom. 3. disp. 657. num. 3. illum de primogen. lib. 3. cap. ult. num. 31. Migres de Majorat. part. 4. quest. 23. n. & seq.

4. Non desinam etiam hic adnotare quod aliqui asserunt, durante vita possessoris commoditates fructuum pertinere ad fiscum, etiam quando est expressa prohibitio alienandi; & ita docet Molinà de iust. tom. 2. disp. 470. alter Molina de primogen. lib. 1. cap. 20. num. 9. Sayrus in Clavi Regia lib. 9. cap. 7. num. 7. & alij.

5. Verum mihi placet contraria sententia, videlicet dictos fructus pertinere ad sequentes vocatos; & ratio est, quia commoditas illorum fructuum, quæ ex talibus bonis percipitur, est annexa dominio bonorum illorum; ergo sicut dominium ob delictum possessoris non transit ad fiscum, sed ad vocatos hæredes, ita nec etiam ad fiscum, sed ad vocatos fructus pertinebunt. Et ita tenet Decius vol. 3. consil. 442. num. 27. & 28. Ruinus vol. 2. consil. 193. num. 4. Alciatus vol. 3. consil. 67. num. 1. Pancirolo vol. 1. consil. 181. Natta consil. 28. num. 19. & patet ex l. Imperator ff. de fideicommiss. lib. 1. Sed hæc opinio omnino est sequenda, quando testator, vel institutor utitur his, vel similibus verbis, ut eo ipso delinquens amittat bona cum omnibus suis commoditatibus. Nam tunc non ad fiscum, ut diximus, sed ad hæredes vocatos pertinebunt, ut optimè observant Rolandus à Valle vol. 1. consil. 96. n. 11. Menochius vol. 1. consil. 91. num. 6. Tobias Nonius vol. 1. consil. 97. num. 2. Sfortius Oddo vol. 1. consil. 53. n. 7. Hieronymus Gabriel vol. 1. consil. 123. n. 12. & alij.

6. Et tandem si aliquis querat, an veniat in confiscatione majoratus, quando illius Institutor deliquit, remitto illum ad Molinam Iuristam de primogen. lib. 4. c. ult. & ad Molinam Theologum de iust. tom. 3. disp. 659. Sanchez lib. 2. cap. 18. & alios penes ipsos.

RESOL. CXXI.

An possint à fisco, vel Inquisitoribus ob delictum heresis publicari bona Castrensia filiorum, & quid de aliis bonis?

Idem dicendum est de bonis profectitiis?

Et notatur, quod si post heresim filius acquirat bona adventitia, usufructus illorum non pertinebit ad Patrem, sed ad fiscum, sicut pertinebit proprietates. Ex part. 4. tr. 8. Ref. 61.

§. 1. Affirmative respondet Ferdinandus de Castro in oper. mor. tom. 1. tract. 4. disp. 5. punct. 10. n. 23. Vasquez in 1. 2. disp. 169. cap. 1. num. 9. Azorius tom. 1. lib. 5. c. 7. §. 8. Suarez de fide disp. 22. sect. 5. n. 9. Si manca in cathol. instit. tit. 9. n. 13. & alij penes ipsos, quia filius familias habet liberam potestatem super bona Castrensia: ergo transibunt per delictum heresis ad fiscum, hæc opinio est probabilis.

2. Sed contrariam non minus probabilem esse existimo, quam teneat DD. quos citat & sequitur Sanchez in summ. tom. 1. lib. 2. cap. 15. n. 4. quibus ego addo Anton. Sanctarellum de heresi cap. 18. dub. 1. num. 1. & patet ex l. si filius, C. de bonis damn. Dico igitur quod quando publicantur bona filij ob crimen heresis, non publicatur peculium castrense, nec quasi castrense, sed tribuitur patri, & ad argumentum contrarie sententiae responderi potest negando consequentiam, ut optime probat Sanctarell. ubi supra, quem tu omnino videtis.

3. Unde à fortiori idem dicendum est de bonis profectitiis, ut docet Covarruvias l. 2. var. 8. n. 7. Gomez lib. 2. var. c. 25. n. 16. & alij: non enim veniunt in confiscationem ob filifamilias delictum, sunt enim bona patris, tam quoad proprietatem, quam quoad usufructum, ut patet ex l. si plures, §. & in arrogato, ff. de vulgar. & pupillar.

4. Verum circa bona adventitia aliqui asserunt, publicari ob delictum heresis, reservato tamen patri usufructu, licet aliqui asserant quod in tali casu non solum proprietates bonorum adventitiorum publicentur, sed etiam publicetur usufructus patri debitus, & ita tenet Simanca in cathol. instit. tit. 9. n. 18. Azorius lib. 6. c. 7. §. 8. & lib. 8. c. 1. §. 15. & alij, quia filius ob crimen heresis non est amplius sub patria potestate, sed usufructus in bonis adventitiis filiorum pertinet ad patres, ob potestatem, quam in illos habentur patres in l. ex causa, §. Papinianus, ff. de minorib. ergo confiscata proprietate, confiscabitur usufructus, consolidabiturque cum illa. At hanc sententiam impugnat Anton. Sanctarellus de heresi cap. 18. dub. 1. n. 5. Sayrus in Clavi Regia lib. 9. cap. 7. n. 7. Ferdinandus de Castro ubi sup. in opere mor. tom. 1. tract. 4. disp. 5. punct. 10. n. 23. quia factum filij præjudicare non potest juri patris acquiritio. Vide etiam Molinam disp. 140. & 129. Azvedum in rect. pil. lib. 8. tit. 3. leg. 1. n. 121. Octavianum Cachetium de off. Pedemont. 94. n. 9. Sanchez in summ. tom. 1. lib. 2. cap. 15. n. 11. & alios. Notat tamen & optime Sanctarellus ubi supra, quod si post heresim filius acquirat bona adventitia, usufructus illorum non pertinebit ad patrem, sed ad fiscum, sicut pertinebit proprietates; & ratio est, quia illa bona acquiruntur filio constituto extra potestatem patris, ergo, &c.

RESOL. CXXII.

An fisco, vel Inquisitores possint publicare etiam bona paraphernalia uxoris, si scienter contraxit cum heretico? Et quid est dicendum de aliis bonis extra dotem? Et an vir Catholicus contrahens scienter matrimonium cum femina heretica, amittat sua bona? Et ex doctrina hujus questionis casum inferius feminas rapientes viros non incurrere penas quas incurrunt viri rapientes feminas, & feminas occidentes viros suos non incurrere penas eas quas incurrunt viri occidentes uxores suas. Ex p. 4. tr. 8. Ref. 62.

§. 1. Certum est quod si femina contrahat matrimonium cum heretico, sciens illum esse hæreticum, tunc in penam delicti ejus dos confiscatur, ut patet in c. decrevit, de heret. in 6. Difficilis est dicendum de aliis bonis extra dotem? Affirmative respondet Ferdinand. de Castro in oper. mor. tom. 1. tract. 4. disp. 169.